

Είχαν περάσει εννιά χρόνια από την πρώτη μου επίσκεψη στη Νέα Υόρκη για τη θριαμβευτική ανάγνωση της Σαβάνα στο Γκρίνουιτς Βίλατζ. Και τρία ολόκληρα χρόνια από την τελευταία φορά που η Σαβάνα κι εγώ, τα αχώριστα δίδυμα, είχαμε ανταλλάξει ζωντανή κουβέντα. Δεν μπορούσα να προφέρω τ' όνομά της χωρίς πόνο. Τα πέντε τελευταία χρόνια με ξέσκιζαν. Η ανάμνηση με κυρίευε καθώς γι' άλλη μια φορά περνούσα με το ταξί τη γέφυρα της Πεντηκοστής Ένατης Οδού και πήγαινα στο Μανχάταν σαν περιπλανώμενος ιππότης, απαραίτητος για την ανασυγκόλληση των συντριμμιών της αδερφής μου.

Η ψυχίατρος της Σαβάνα ήταν κάποια δόκτωρ Λόουενστιν, και το ιατρείο της βρισκόταν σ' ένα κομψό παλιό σπίτι στην Ανατολική Εβδομηκοστή Λεωφόρο. Στο δωμάτιο αναμονής της βασίλευαν το τούντ και το δέρμα. Τα τασάκια είχαν βάρος αρκετό να σκοτώσει σκίουρο. Δυο μοντέρνοι πίνακες, ικανοί να σου προκαλέσουν σχιζοφρένεια, κοιτούσαν ο ένας τον άλλο καθώς ήταν κρεμασμένοι αντικριστά. Με ανοιχτό το στόμα, κοίταξα τον έναν, που βρισκόταν πίσω από τη ρεσεψιονίστ.

«Πληρώνονται πράγματι χρήματα για τέτοια πράγματα;» ρώτησα τη σοβαρή μαύρη γυναίκα.

«Τρεις χιλιάδες δολάρια. Ο γκαλερίστας είπε στη δόκτορα Λόουενστιν ότι της τον έδινε σχεδόν τζάμπα», δήλωσε παγερά εκείνη χωρίς να σηκώσει το κεφάλι.

«Με μπογιές ζωγραφίστηκε ή έχωσε ο ζωγράφος το δάκτυλο στο στόμα κι έκανε στο κανναβάτσο εμετό;»

«Έχετε ραντεβού;»

«Μάλιστα. Υποτίθεται ότι θα δω τη γιατρίνα στις τρεις».

«Ο κύριος Γουίνγκο», είπε κοιτάζοντας τα χαρτιά της κι έπειτα το πρόσωπό μου. «Θα διανυκτερεύσετε στην πόλη; Εμείς δεν είμαστε ξενοδοχείο».

«Δεν πρόλαβα ν' αφήσω τη βαλίτσα στο σπίτι της αδερφής μου. Σας πειράζει να την ακουμπήσω εδώ ώσπου να δω τη δόκτορα Λόουενστιν;»

«Από πού είστε;» με ρώτησε η γυναίκα.

Για μια στιγμή ήμουν έτοιμος να πω ψέματα, ότι ερχόμουν από το Σοσαλίτο, από την Καλιφόρνια. Όλοι σ' αγαπούν μόλις πεις ότι είσαι από την Καλιφόρνια, ενώ, αν δηλώσεις Νότιος, σε κοιτούν με σιχασιά. Γνώρισα μαύρους που ήταν έτοιμοι να με ξεσκίσουν όταν μ' άκουσαν να προφέρω με τη γνωστή προφορά τις λέξεις «Κόλτον, Νότια Καρολίνα». Φαινόταν καθαρά στα μάτια τους ότι αν λίντσαραν αυτόν εδώ τον τύπο θα εκδικούνταν προγόνους που είχαν απαχθεί από την αφρικανική πεδιάδα αιώνες πριν, που είχαν μεταφερθεί αλυσοδεμένοι και ματωμένοι σε νότια λιμάνια. Βαθιά στα μάτια όλων των σύγχρονων μαύρων ζει πάντα ο Νατ Τέρνερ.

«Από τη Νότια Καρολίνα», είπα.

«Λυπάμαι», είπε χαμογελώντας εκείνη, αλλά χωρίς να σηκώσει τα μάτια.

Η μουσική του Μπαχ γέμισε το δωμάτιο, μπήκε στ' αυτιά μου. Στο βάzzo τα λουλούδια ήταν φρέσκα. Μοβ ίριδες, προσεκτικά τακτοποιημένες, έγερναν προς το μέρος μου σαν κεφαλάκια μικρών πουλιών. Έκλεισα τα μάτια, προσπάθησα να χαλαρώσω με τη μουσική, ν' αφεθώ στη σαγήνη της. Έκανε την καρδιά μου να χτυπά πιο αργά, πίσω από τα κλειστά μου μάτια πρόβαλλαν ρόδα. Αλλά το κεφάλι μου πονούσε κάπως και τα ξανάνοιξα. Αναρωτήθηκα αν είχα μαζί μου ασπιρίνες. Στη βιβλιοθήκη υπήρχαν βιβλία και σηκώθηκα για να τα κοι-

τάξω από κοντά. Το κονσέρτο του Μπαχ τέλειωσε, δίνοντας τη θέση του στον Βιβάλντι. Τα βιβλία ήταν καλοδιαλεγμένα, προσεγμένα, μερικά υπογεγραμμένα από τους ίδιους τους συγγραφείς τους. Οι αφιερώσεις δεν ήταν ξερά τυπικές και κατάλαβα ότι πολλοί από τους συγγραφείς είχαν καθίσει στο ίδιο αυτό δωμάτιο, ριγώντας μπροστά στο φριχτό όραμα που είχε ο άγνωστος ζωγράφος για το σημερινό μας κόσμο. Στο